

किमान आधारभूत किंमत योजनेअंतर्गत हंगाम २०१९-२० मध्ये महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघास नाफेडच्या वतीने करण्यात येणाऱ्या तूर खरेदीचे चुकारे शेतकऱ्यांना अदा करण्यासाठी उभारावयाच्या रु.२०० कोटीच्या कर्जास शासन हमी देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

वित्त विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक : शाहमी-२०२०/ सपववि /प्र.क्र. २६/अर्थबळ,

मंत्रालय, मुंबई-३२

दिनांक :- १७ मार्च, २०२०

वाचा -१) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.शाहमी -१०९९/प्रक्र.६८/शा.हमी, दि. ५.११.१९९९

२) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.शाहमी -१००८/प्रक्र.१८/शा.हमी, दि. २८.४.२००८

३) सरव्यवस्थापक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ, मुंबई यांचे क्र.नाफेड खरेदी/ रिवॉलविंग फंड/२०१९-२०/१०५४, दि. १.१.२०२० चे पत्र

प्रस्तावना:

केंद्र शासनाने नाफेड या संस्थेची सन २०१९-२० मध्ये आधारभूत दराने विविध कडधान्ये, तृणधान्ये, तेलबिया यांची खरेदी करण्यासाठी प्रमुख अभिकर्ता म्हणून नेमणूक केली आहे. नाफेडने सदर योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी राज्यात महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ मर्यादित, मुंबई यांची उपअभिकर्ता म्हणून नियुक्ती केली आहे. नाफेडमार्फत पणन महासंघाकडून आधारभूत किंमत योजनेअंतर्गत खरेदी होत असलेल्या शेतमालाची रक्कम पणन महासंघास उशिराने प्राप्त होत असल्याने शेतकऱ्यांचे चुकारे जलदगतीने अदा करण्याकरिता महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघास राष्ट्रीयकृत बँकेमार्फत रु.२०० कोटी (रुपये दोनशे कोटी) इतके कर्ज उभारण्याकरीता शासन हमी देण्यास व शासन हमीवरील हमीशुल्क माफ करण्याच्या सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाच्या प्रस्तावास मंत्रिमंडळाने दि.२७.२.२०२० रोजीच्या बैठकीत मंजूरी दिली आहे. त्यानुषंगाने शासन हमीचा शासन निर्णय निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

किमान आधारभूत किंमत योजनेअंतर्गत हंगाम २०१९-२० मध्ये नाफेडमार्फत खरेदी करण्यात येणाऱ्या तूरीचे चुकारे शेतकऱ्यांना अदा करण्यासाठी महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ, मुंबई (ऋणको) यांना रु.२०० कोटी (अक्षरी रुपये दोनशे कोटी) इतके कर्ज, निविदा प्रक्रियेनुसार कमीत कमी व्याजदर असलेल्या राष्ट्रीयकृत बँकेकडून (धनको) सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाच्या मान्यतेने उभारण्यासाठी शासन हमी मंजूर करण्यात येत आहे.

२. सदर शासन हमीवर कर्ज उचलण्याची मुदत शासन निर्णय निर्गमित केल्याच्या दिनांकापासून ४ महिन्याच्या कालावधीपर्यंत वैध राहील.

३. धनको बँकेसमवेत शासन हमीवर घेण्यात येणाऱ्या कर्जासंबंधी करण्यात येणाऱ्या करारपत्रात खालील अटी व शर्तीचा समावेश करण्यात यावा. करारनाम्याशिवाय किंवा करारनामा स्वाक्षरीत होण्यापूर्वी बँकेने कर्ज संवितरीत केल्यास शासन हमी अवैध ठरेल.

३.१) शासन हमी एकूण रु. २०० कोटी इतक्या कर्जाच्या रकमेपुरतीच सिमीत राहील.

३.२) सदर शासनहमीची मुदत शासन निर्णय निर्गमित केल्याच्या दिनांकापासून ७ महिन्यांच्या कालावधीपर्यंत वैध राहील.

३.३) बँकेकडून प्राप्त होणारे कर्ज, नाफेड कडून प्राप्त होणारी रक्कम तसेच शेतक-यांना वितरीत करावयाची रक्कम व बँकेकडून घेतलेल्या कर्जाची परतफेड याकरिता कर्ज देणाऱ्या धनको बँकेमध्ये महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ लि.मुंबई या संस्थेच्या नावे स्वतंत्र Escrow A/C उघडण्यात येईल व या अकाऊन्ट मधून घेतलेल्या कर्जाची परतफेड करण्यात येईल.

३.४) धनको बँकेकडील कर्जाची परतफेड करण्यास विलंब झाल्यास त्याकरिता आकारण्यात आलेल्या दंडनीय व्याजाकरीता व इतर कोणत्याही देय रकमांसाठी शासन हमी लागू होणार नाही.

३.५) महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघाकडून कर्ज फेडीत कसूर झाल्यास कर्जाच्या वसूली करीता पुरेशा मत्तेची प्रतिभूती (Security) घेतल्यानंतरच धनको बँक कर्ज मंजूर करेल. सदर मत्तेची तपासणी वेळोवेळी व कमीत कमी सहा महिन्यातून एकदा तरी संबंधित बँक करेल.

३.६) महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघाकडून कर्ज फेडीत कसूर झाल्यास महासंघाच्या चल / अचल मालमत्तेची विक्री / लिलाव (Auction) करून कर्ज वसुलीची प्रक्रिया पूर्ण करावी. तसेच, कर्ज वसुलीसाठी सर्वतोपरी प्रयत्न केल्याशिवाय धनको बँकेला हमीपूर्ततेकरिता शासन हमीच्या प्रतिभूतीचा वापर करता येणार नाही.

३.७) महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघाकडून कर्जाच्या परतफेडीबाबत अथवा व्याजाची रक्कम देण्याबाबत होणा-या कसुरीची सूचना शासनास ९० दिवसाच्या आत देणे धनको बँकेला बंधनकारक असेल.

३.८) धनको बँक ही राज्य शासनाच्या पूर्व अनुमतीशिवाय महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघास आदेशामध्ये विहित केलेल्या मर्यादेपेक्षा अधिक कर्ज देणार नाही. तसेच सदर प्रयोजनासाठी ऋणको इतर कोणत्याही वित्तीय संस्थेकडून कर्ज घेणार नाही.

३.९) धनको बँकेकडून महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघाच्या चल / अचल मालमत्तेची विक्री वसुलीचा निर्णय झाल्यास त्यासाठी एक समिती स्थापन करावी व त्या समितीमध्ये सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग व वित्त विभागाचा प्रत्येकी एक प्रतिनिधी घेण्यात यावा. चल / अचल मालमत्तेची विक्री/ लिलाव करताना मुल्यांकन त्रयस्थ संस्थेकडून शासन नियमानुसार करणे आवश्यक राहील. तसेच, उक्त समितीमधील शासनाच्या दोन्ही प्रतिनिधींच्या अहवालासह लिलाव प्रक्रियेचे अंतिमीकरणास शासनाची मान्यता घेणे आवश्यक राहिल.

वरील (३.१) ते (३.९) पैकी कोणत्याही अटीचा भंग झाल्यास शासन हमी अवैध होईल.

४. महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघाला रु. २०० कोटीची शासन हमी अ.क्र. १ येथील दि.५.११.१९९९ मधील शासन निर्णयामध्ये नमूद केलेल्या अटी तसेच खालील अटीं व शर्तीच्या अधीन राहील:-

४.१) महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ लि.मुंबई हे Principal Debtor राहतील.

४.२) धनको बँकांकडून घेण्यात येणा-या कर्जाचा वापर तूरीचे चुकारे शेतकऱ्यांना वेळीच अदा करण्याकरिता तसेच, रु.२३ कोटीच्या मर्यादेत बारदान खरेदीसाठी करण्यात यावा. तथापि, बारदान खरेदीसाठी वापरण्यात येणाऱ्या रकमेची प्रतिपूर्ती नाफेडकडून त्वरीत प्राप्त करून घेण्यात यावी. जेणेकरून सदर रकमेचा विनियोग शेतकऱ्यांकडून खरेदी केलेल्या तुरीचे चुकारे वेळीच अदा करण्याकरीता करणे शक्य होईल.

४.३) महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघाने खरेदी केलेल्या तूरीचे चुकारे अदा करण्यासाठी लागणारी रक्कम विचारात घेऊन आवश्यक तेवढयाच कर्जाची उचल करण्यात यावी.

४.४) या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या प्रपत्र “ब” मध्ये नमूद वेळापत्रकानुसार सदरचे कर्ज (मुद्दल + व्याज) फेडण्याची तसेच, कर्जफेडीकरीता उत्पन्नाचे स्रोत निर्माण करण्याची संपूर्ण जबाबदारी महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ / सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग यांची राहील.

४.५) सदर शासन हमीवर देण्यात आलेल्या कर्जाचे दायित्व शासनावर येणार नाही याबाबत सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाने दक्षता घ्यावी.

४.६) महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ लि.मुंबई त्यांच्या आर्थिक स्थितीबाबतचा अहवाल या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या प्रपत्र-अ मध्ये दर सहा महिन्यांनी (३१मार्च/३०सप्टेंबर) सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागास सादर करेल.

४.७) महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघाने विहित कार्यपद्धतीने लेखा परिक्षित केलेल्या त्यांच्या लेख्यांची एक प्रत शासनास सादर करावी.

५. हमी शुल्क

मा.मंत्रिमंडळाने निर्णय घेतल्यानुसार सदर शासन हमीवरील हमीशुल्क माफ करण्यात येत आहे. तथापि, शासन हमीवरील घेतलेल्या कर्जाच्या परतफेडीबाबत संनियंत्रणाची जबाबदारी सहसचिव/ उपसचिव, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२ यांची राहील.

६. हा शासन निर्णय सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाच्या नस्ती क्र. शाहमी-२०१९/ प्र.क्र. १४६/ २४स वरील प्रस्ताव व वित्त विभागाचा शासन हमी क्र. १०/२०१९-२० नुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ लि.मुंबई यांनी कर्ज घेण्यासंबंधी करावयाच्या करारपत्रावर स्वाक्षरी करण्याकरिता सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागातील संबंधीत सहसचिव/ उपसचिव व वित्त विभागातील उप सचिव (अर्थबळ) यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २०२००३१७१३०४५१३९०५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(ज.बा. कुलकर्णी)
उपसचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- १) मा. राज्यपालांचे सचिव,
- २) मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव,
- ३) मा. उपमुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव,
- ४) मा. विरोधी पक्ष नेता, विधानसभा/विधान परिषद, विधानमंडळ, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ५) सर्व विधानमंडळ सदस्य, विधानमंडळ, मुंबई,
- ६) सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे स्वीय सहाय्यक,
- ७) महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२(लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर,
- ८) महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर.
- ९) ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधानभवन सचिवालय, मुंबई (५ प्रती)
- १०) बहुजन समाज पार्टी, डी-१, इन्सा हटमेंट, आझाद मैदान, मुंबई,
- ११) भारतीय जनता पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश, सी.डी.ओ.बॅरेक्स क्र.१, योगक्षेमसमोर, वसंतराव भागवत चौक, नरिमन पॉइन्ट, मुंबई-२०
- १२) भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी, महाराष्ट्र कमिटी, ३१४, राज भुवन, एस.व्ही.पटेल रोड, मुंबई-४.
- १३) भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी, (मार्क्सवादी) महाराष्ट्र कमिटी, जनशक्ती हॉल, ग्लोब मिल पॅलेस, वरळी, मुंबई-१
- १४) इंडियन नॅशलन कॉंग्रेस पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश कॉंग्रेस (आय) समिती, टिळक भवन, काकासाहेब गाडगीळ मार्ग, दादर, मुंबई-२५.
- १५) नॅशनॅलिस्ट कॉंग्रेस पार्टी, राष्ट्रवादी भवन, फ्री प्रेस जर्नल मार्ग, नरिमन पॉइन्ट, मुंबई-२१.
- १६) शिवसेना, शिवसेना भवन, गडकरी चौक, दादर, मुंबई-४०० ०२८.
- १७) प्रधान सचिव(पण), सहकार, पणन व वस्त्रोदयोग विभाग, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
- १८) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ लि., कनमूर हाऊस, नरसी नाथा स्ट्रीट, पो.बॉ. न.५०८०, मर्जीद बंदर, मुंबई-४००००९.
- १९) संबंधित राष्ट्रीयकृत बँक (सहकार, पणन व वस्त्रोदयोग विभागामार्फत)
- २०) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
- २१) निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई
- २२) संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई
- २३) वित्त विभाग (ऋण व हमी संनियंत्रण कक्ष/व्यय-२), मंत्रालय, मुंबई-३२.
- २४) कक्ष अधिकारी (२४ स) सहकार, पणन व वस्त्रोदयोग विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- २५) निवडनस्ती/ अर्थबळ.

ANNEXURE A

Proforma in which the information in respect of repayment of loan and financial liability of the borrower is to be submitted by the lending institute to the Government every six month (1st April/ 1st Oct)

- 1 Name of Lending Institute:**
- 2 Principal Debtor:**
- 3 Name of Administrative Dept:**
- 4 Guarantee No:**
- 5 Date of Validity of Guarantee:**
- 6 Report for the period from: To**

Guarantee & Repayment during the period (Rupees)

	Principal	Interest	Total
1 Outstanding guarantee at beginning of the period			
2 Additional guarantee sanctioned, if any during the period			
3 Total Outstanding (1 + 2)			
4 Repayment of loan			
5 Balance at end of the period (3 - 4)			
6 Amount Credited in to Escrow A/C			
7 Net Balance (5 - 6)			

7 Payment of Guarantee fees (Rupees)

	Outstanding Amount	G . F.	Penal Fee	Total
1 Outstanding at the Beginning				
2 G. F. Paid (Rs.)				
3 Date				
4 Challan No.				
5 Balance at end of the period (1 - 2)				

8 Types of assets taken as security against amount of loan / outstanding

Description Secured	Estimated Value	How
(i)		
(ii)		
(iii)		
Total		

(P.T.O.)

<p>9 Types of inspection of assets / due diligence by lending institute during last 6 months to ensure loans are properly secured.</p>	
<p>10. Financial Health of Principal Debtor (I) Total Turnover of the Principal Debtor (II) Total Profits (III) % of profits as % of loan amount</p>	
<p>11. Is in the opinion of lending institute, the borrowing institute in a position to service the debt against which government guarantee is given</p>	
<p>12. Is in view of the lending institute, the borrowing institute being managed efficiently</p>	
<p>13. If not, type of corrective action proposed to be taken by lending institute</p>	
<p>14. Has the lending institute ensured that no further loans have been taken by the borrowing institute since the government guarantee was given</p>	
<p>15. Has the lending institute ensured that the guarantee fees has been paid to the Government in order to keep the guarantee alive and valid</p>	

प्रपत्र-ब

कर्जाच्या परतफेडीचे वेळापत्रक (Repayment Schedule)

(रुपये कोटीत)

अ.क्र.	महिना	उचलण्यात यावयाच्या कर्जाची रक्कम	कर्जाची परतफेड	अदा करावयाचे व्याज
१	मार्च-२०२०	७३.००	०.००	निविदा प्रक्रियेनुसार कमीत कमी व्याजदर असलेल्या राष्ट्रीयकृत बँकेकडून आकारण्यात येणाऱ्या व्याजाची रक्कम विहीत वेळेत अदा करण्याची जबाबदारी सहकार, पण व वस्त्रोद्योग विभाग व पण महासंघाची राहील.
२	एप्रिल-२०२०	५७.००	१५.००	
३	मे-२०२०	७०.००	२०.००	
४	जून-२०२०	--	२५.००	
५	जुलै-२०२०	--	३५.००	
६	ऑगस्ट-२०२०	--	४५.००	
७	सप्टेंबर-२०२०	--	६०.००	
	एकूण	२००.००	२००.००	

परतफेडीसाठी उत्पन्नाचे स्रोत (Sources for Repayment)

(रुपये कोटीत)

अ.क्र.	उत्पन्नाचे स्रोत	अपेक्षित रक्कम (रुपये)	कालावधी
१	तूरडाळ विक्री (नाफेड)	१७७.००	एप्रिल-२०२० ते सप्टेंबर-२०२०
२	बारदान तसेच इतर अनुषंगिक खर्चाची नाफेडकडून प्रतिपूर्ती	२३.००	सप्टेंबर-२०२० पर्यंत
३	शासन हमीवर बँकेकडून उचललेल्या कर्जावरील नाफेडकडून प्रतिपूर्ती होणारे व्याज	निविदा प्रक्रियेनुसार कमीत कमी व्याजदर असलेल्या राष्ट्रीयकृत बँकेकडून आकारण्यात येणारे १० दिवसांपर्यंत अनुज्ञेय असलेली व्याजाची रक्कम	नाफेडकडून अनुज्ञेय होणारी व्याजाची रक्कम त्वरीत प्राप्त होण्यासाठी पण महासंघार्फत सहकार, पण व वस्त्रोद्योग विभागाने प्रत्यक्ष पाठपुरावा करावा.
